

Ne samo, da jih je od dr. Benkovića slišal toliko, da si bo menda za zmiraj zapomnil, kedar je v Sentjurju dr. Benkovića slišal, je še vrh tega s svojimi medklici pokazal, da se v parlamentarnem življenju, kakor se je dr. Benkovič sam izrazil, toliko spozna, kakor zajec na boben, kar je pri zborovalcih vzbudilo velikanski smeh in veselost. Manjkati seveda tudi ni smelo urednika „Narodnega lista“ Spindlerja in učiteljev Kvedra in Culeka; tudi dr. Brenčič je pridno ščutil dr. Serneca. Svoje medklice bi lahko za sebe prihranili tudi župan Urleb, Osej ml., Verbič ml., Čretnik (mizar) in oboje Zupanca po domače Dobraje. Prišlo je tudi do burnih prizorov po zaslugi dr. Serneca, tako da so naši kmetje parkrat hoteli dr. Serneca in njegove pristaše postaviti pod kap.

Tudi tržka požarna bramba je hotela napraviti zmešnjavo med zborovalci, ker je med zborovanjem z trobentanjem naznanjala ogenj, katerega v resnici ni bilo. Naši se seveda niso dali premočiti od te nakane liberalcev.

Na tem shodu se je pokazalo, kakšni so pristaši liberalne Narodne stranke in s tem so pri nas zgubili še ta ugled, kolikor so ga imeli do zdaj. Navdušenje kmetov za S. K. Z. pa je tako veliko, da je upanje, da bo kmalu vsa občina združena pod zastavo S. K. Z.

Poslanec Pišek v Studenicah.

V nedeljo dne 25. avgusta po sv. opravi imela je naša podružnica štajerske kmetijske družbe zborovanje.

Slučajno je prišel na zborovanje tudi naš vrli državni poslanec Pišek, katerega smo z navdušenjem sprejeli. Govoril je o raznih strokah gospodarstva: o živinoreji, umetnih gnojilih, o vrbarstvu itd. Prisrčno se zahvalimo g. poslancu za lepe in podučne besede, kateremu izrekamo popolno zaupanje.

Poslanec dr. Benkovič v Zagrebu.

Dne 22. avgusta se je vršil v Zagrebu shod hrvatske „Stranke prava.“ Poslanec Slovenske kmetijske zveze je zastopal tamkaj državni poslanec dr. Benkovič, ki, burno pozdravljen, pozdravi skupščinarje v imenu „Slovenskega kluba“ (viharini živio-klici), korej v imenu ogromne večine slovenskega ljudstva ter jim želi popoln uspeh pri njihovih posvetovanjih in sklepih. Glede na stališče „Slovenskega kluba“ hrvaškemu vprašanju se govornik sklicuje na govor dr. Krekov, s katerim se on in celi klub popolnoma strinjata. Nazore, ki so tam izraženi, bo klub vsigdar z največjo energijo zastopal, posebno pa pri sklepanju avstrijsko-ogrske nagodbe branil ustavno stališče hrvaškega naroda brezobzirno in ramo ob ramo z zastopniki hrvaškega naroda iz Istre in Dalmacije. (Viharno odobravanje.) — Hrvaško vprašanje v svojem sedanjem stadiju je tudi življenjsko vprašanje za Slovence. Kar se tiče notranjih strankarskih razmer v Hrvatski, izjavlja govornik, da je stališče njegove stranke seveda to, da se vanje ne vmešava. Vkljub temu pa vidi on v stranki prava glavno zavetišče za obrambo hrvaških pravic, kar pove že ime stranke. Govornik želi, da bi Hrvatje našli kmalu tako stališče, iz katerega bodo lažje branili interese ljudstva, kakor do zdaj, cilj pa mora ostati vedno isti: politično in gospodarsko čisto neodvisna Hrvaška skupno s slovenskimi zemljami, kajti le v tem okviru in v tej zvezi bodo Hrvatje najlažje dosegli svoje ideale. (Viharno odobravanje.) Končno pozdravlja govornik skupščino kot najbližji sosed Hrvatske, zastopnik volilnega okra-

ja brežiškega in v imenu štajersko-kranjskega Posavja, kjer je slovensko-hrvaško zajedništvo čustvovanje poglavo globoke korenike vsled zgodovinskih skupnih dogodkov: bitke pri Sisku, kmečkoga punta itd. in vsled neprestanega medsebojnega socialnega stika. (Živahno ploskanje.) Govornik želi, da bi se ta čut skupno vedno bolj in več gojila ter negovala, kar bo on od svoje strani z vsemi silami podpiral. Da njegova želja ni prazna prevara, dokazujejo zadnji veliki izleti Hrvatov čez mejo, na drugi strani pa gravitiranje slovenskih sosedov proti Zagrebu. (Viharno pritrjevanje.) Govornik konča z željo, da bi jugoslovanska misel mogočno vzrasla in napredovala.

Govornika med viharinimi živio-klici vzdignejo na rame. Vsi poslušalci so bili od te prisrčne ovacije navdušeni in prevzeti. Videlo se je, da je zborovalec med vse drago prijateljstvo slovenskega državnoborboškega kluba.

Slov. krščansko-socialna zveza.

Slovenska nepolitična društva se združujejo v Slovenski krščansko-socialni zvezi. Društva iz vseh slovenskih dežel so v njej zastopana, za to pa so njeni občni zbori pravi vseslovenski shodi, slika Združene Slovenije.

Letošnji občni zbor Slovenske krščansko-socialne zveze se je vršil v Jesenicah na Kranjskem. Udeležilo se ga je tudi pravej štajerske, bralno društvo v Dobrni pa je prišlo z zastavo. Vseh zborovalcev je bilo okoli 2000, med njimi tudi državni posl. dr. Krek, Pogačnik, Jaklič, Gostinčar in Demšar. Navdušenje na zborovanju za sveto stvar, za krščansko izobrazbo ljudstva je bilo veliko. Predsedoval je dr. Dermastia iz Gorice. V predsedstvu sta bila tudi dr. Hohnjec iz Maribora in Putih iz Trbovelj.

Tovariši Podlesnik je poročal o telovadbi ter predlagal ustanovitev Zveze telovadnih odsekov.

Podpredsednik S. K. S. Z. za štajersko g. dr. Hohnjec je poročal na skupščini S. K. S. Z. na Jesenicah na Gorenjskem o štajerski zvezi tako-le:

Namen S. K. S. Z. je izobrazba, omika in napredok slovenskega ljudstva. Tak namen brez dvojbe zasluži, da se ga vsi krepko poprimemo ter z združenimi močmi težimo po njem. Količnega pomena je izobraženost posebno dandanašnji, v dobi velikega napredka na polju znanosti, pred vsem prirodoslovnih ved, na polju elektrike, tehnike, prometa, ni še treba natančneje dokazovati.

Kulturni napredok že sam ob sebi zahteva, da se udeležijo njegovih dobrin najširši ljudski krogi, sicer ostane privilegij (last) več ali manj številne kaste (vrste) olikancev, kar bi človeški družbi bilo v največjo škodo, ker bi nižje sloje še bolj odtujevalo višjim ter bi pomnoževalo proletarijat, ki v svoji organizaciji omotici ne pozna drugega kulturnega ideala, kakor svoja socialistična utopija, katere ne morejo nobenega človeka osrečiti, ker so neizvedljive. Kot demokratje zahtevamo, da pride v občini, v dežli, v državi, v celem javnem življenju ljudstvo do tiste oblasti, ki mu pristaja. Zato pa moramo dosledno težiti za tem, da se ljudstvo dovolj počuti in izobrazi, da more to oblast rabiti in izvrševati sebi v prid in v korist cele človeške družbe.

Več izobrazbe in poduka zahteva tudi gospodarski razvoj sedanjega časa. Naziranje onegapruskega funklerja, ki je rekel: Kmetu ni treba omike; za svoj pljug samo potrebujem 3 vole: dva, ki ga vlečeta, in

enega, ki gre za njimi, je dandanašnji le še načelo najhujšega socialnega reakcionarstva, ki se še potika po kotih ohole liberalne buržoazije. Naše geslo je: Čim več strokovnega znanja ima naš kmet, obrtnik, delavec, in čim večja je obenem tudi njegova splošna omika, tem večji bo tudi njegov gospodarski uspeh. Krščanski socialisti hrepenimo po reformi človeške družbe, ki sedaj stoka pod jarmom kapitalizma. Doseči moramo ta svoj cilj le s pomočjo vseh ljudskih krogov, ki morajo na samo poznati svoje gospodarske reve, kar ni težko, ker jih bridko čutijo, ampak morajo tudi vseskozi biti napolnjeni z zavestjo, da je spas človeške družbe edino le v kršč. soc. preosnovi. Koliko dela, poduka, izobraževanja pa še je treba v to svrhu!

Izobrazba tudi pospešuje vernost in moralnost. Ta stavek je za liberalca nerazumljiv, ker je vsak liberalec in radikalec prepričan, da se ravno z izobraževanjem med našim ljudstvom vedno bolj izpodmika tla katoliški veri, ali kakor se glasi v njihovem jargonu, klerikalizmu. Seveda, če pustimo, da taki možje z leščerbo svoje liberalne laži-vede našemu narodu razsvetljajo možgane, se to tu pa tam na vse zadnje doseže. Mi pa smo preverjeni o resničnosti pesnikovih besed: Das halbe Denken führt zum Teufel, — Das ganze Denken führt zu Gott! (F. von Weber.)

Zato se nikdar ne obotavljamo podati našemu ljudstvu to, kar je moderna veda dognala pozitivnega, stvarnega in resničnega, s trdim zaupanjem, da resnica ne nasprotuje, temveč vodi k Njemu, ki je resnica in obenem življenje. Prava izobrazba mora tudi izobraziti voljo, ublažiti in urediti človeško stremljenje in hrepenenje, kar stori človeka bolj dovzetega za nauke krščanske vere in zapovedi krščanske morale. Posebno pri mladini je najprej očitna blazina moč prave krščanske izobrazbe, oziroma zle posledice, če se ji ta ne podaja. Saj skušnjava potrjuje, da pri mladini, ki je sama sebi prepuščena in brez znanja preplepi krščanskih in narodnih idealov, kaj rad zavladava Bachus in verna mu družica gospa Venus, in da fantje po takih krajih ne poznajo plemenitejših zabav, nego da pod bojevitost zastavo Martovo preveliko življenski sili dajejo duška v medsebojnem pretepanju in klanju.

Temelje izobrazbe polaga domača hiša in ljudska šola. Pravijo, da ljudska šola dandanašnji ni na višini, in to je izvestno za tiste kraje, kjer se poduk ne vrši v materinščini. Toda tudi najboljša šola ne more storiti vsega, in še to, čemur se človek priuča, lahko pozabi, če se mu z vajo ne ohrani živo v spominu. Zato so prijatelji ljudske izobrazbe uvideli, da treba nepopolno delo izpopolniti z nadaljevalnimi i strokovnimi šolami, s poljudnimi kurzi, z ljudskimi knjižnicami in z društvi.

O dobroti nadaljevalnih in strokovnih šol Slovinci ne vemo povedati dosti. Naj si še toliko prosimo in zahtevamo, naša ljuba mati vlada si trdovratno zapira oči in maši ušesa, da nas ne vidi in ne sliši. Kar storimo za omiko ljudstva, moramo storiti iz lastne moči in z lastnimi sredstvi. Pripravno sredstvo so ljudske knjižnice, ki so pred kakim pol stoletjem na Angleškem in v Ameriki začela izobraževalno delovati in so potem svoje delovanje razširjale tudi po ostalih evropskih državah. Količnega vpliva so na vzgojo ljudstva, vidimo n. pr. iz tega, da v državah z angleškim občevelnim jezikom znašajo knjižna izposojila vsako leto po 40—50 milijonov, na Nemškem pa 4 milijone, najmanj seveda v tisti kraljevini, kjer vla-

stati kolar, temveč da je tičal neprenehoma za knjigami ter goslal po več ur zaporedoma.

Da je bil njegov sin prvi v šoli in da ga je učitelj livalil na vse pretege in mu je celo obljubil, da bo smel v kratkem v cerkvi igrati, to je seveda dopadlo Vendelinu na tihem, toda vendar mu ni bilo po volji, da Ksaver ni imel več veselja za očetov posel in vedno govoril o študiranju, za katero mu je manjkalo tudi potrebnega denarja.

V svoji nevolji ni sprva niti opazil, kako se je prostor pred cerkvijo in tudi pokopališče vedno bolj napolnjevalo. Marsikateri je hotel pred blagoslovom še na grobih svojih ljubih pomoliti par očenašev.

V cerkvi so se oglasile veličastno orgle. V začetku ni imel mojster Vendelin ušesa za te krasne glasove, hotel je le počakati konec večernice, da se pogovori z Evstahom še nekatere posameznosti radi nekega dela za samostan, toda ko je stal tako nekoliko časa tukaj in so glasovi godbe prodirali vedno na novo v krasno pomladansko naravo, mu je postalo naenkrat tako čudno pri srecu.

Bilo mu je, kakor bi bile melodije glasovi, ki so mu govorili k srecu, glasovi od zgoraj, iz svetlih oblakov, ki so kakor procesije nebeskih duhov plavale mirno na modrem svodu.

In tedaj mu je bilo, ko bi govoril nadzemeljski glas k njemu: Slušaj, Vendelin, godba je čudna umetnost, ona razume srca mehčati, kakor solnce vosek, in glasovi godbe, ki so posvečeni Bogu, naredijo pogosto najljubše čudeže.

In Vendelin se je spomnil besed priprostega Evstaha, da si je Katarina s svojo potrpežljivostjo ob strani svojega sitnega moža gotovo zaslužila nebesa. Da, le prepogosto je morala slišati od njega nezaslužen trde besede; posebno rado se je to zgodilo, če je upala pripomniti: Ksaver je preslab za rokodelstvo, on je prejši sposoben za kakega učitelja, ker se tako rad uči in tudi tako krasno gosla. In

s to tiho srčno željo je mati Katarina zaspala v Gospodu.

Tako je mislil pri sebi, med tem pa se neprenehoma hudoval ter od časa do časa pogledal na ljudi, ki so prihajali v cerkev. V hiši božji skoraj ni bilo več prostora, mnogo jih je že stalo pred cerkvijo, kakor Vendelin, ki se še je vedno prepiral z usodo, toda vedno manj, kajti godba je vplivala tudi na njega in ga naredila prijaznejšega proti vsem, nad katerimi se je hudoval.

In potem mu je bilo, ko so orgle tako naprej donele, kakor bi slišal naenkrat Katrin glas: Glej Vendelin, tako se mu je zdelo, da sliši njen ljubi glas, ti ne smeš biti tako oduren. Bog je dal, Bog je vzel; on naju je zvezal, on naju je tudi lahko ločil, toda ni storil tega za vedno, midva se bodeva videla zopet tam, kjer ni več ločitve.

Ali je to mogoče? Vendelinu je vdarjalo srce skoraj slišno. Kje in kedar bodem te zopet videl, Katra?, je jecljal.

In potem mu je bilo, kakor bi klical angeljev glas: Gori med zvezdami, kjer prebiva dobri oče.

In potem se mu je zopet zdelo, kako sliši Katarino: Glej, Vendelin, bodi dober proti Ksavru, naj-nemu ljubemu, dobremu otroku. Če hoče na svojih goslih peti kakor ptič in se vzdigniti kakor škrlanček proti nebeski modrini, le ga pusti, ne zadržuj njegovega poleta!

Ne zadržuj njegovega poleta! — Vendelin se je prijel za sree, in on je tišal vedno roko na njem, ko je že odzvenel zadnji glas orgelj in so ljudje že večji del zapustili cerkev ter se razgubili na vse strani.

In Vendelin se je stal na istem prostoru, ko se je že bližal cerkovnik, da zapre cerkvena vrata. Tedaj je opazil Evstah Vendelina, ter ga potrkal prijateljsko na ramo.

Vendelin je pogledal kvišku, kakor bise vzdramil iz spanja. Evstah, je dejal, o tem sem ja hotel

govoriti! Je že mogoče konec? je vprašal, kakor bi obžaloval, da ne sliši več Katarine govoriti mu na srce, ali boljše, da ne sliši godbe.

No, saj vidite, da je prišel mojster Mihael že iz kora, je odvrnil Evstah smehljaje.

Mojster Mihael, je odvrnil Vendelin, še vedno kakor v sanjah, tudi jaz sem srečal o neki priliki nekega mojstra Mihaela, na katerega sem tekom časa, sam ne vem zakaj, pogosto mislil. Kdo je mojster Mihael, in kje je?, je vprašal in se ozrl naokrog.

Mojster Mihael je nadškofijski godbeni ravnatelj, je odvrnil Evstah, ponosen na to, da so imeli pri Sv. Petru tako izvrstno godbo.

Vendelin je pogledal slavnega mojstra, ki je prihajal od cerkve, natančneje. Njegov pogled ga ni varal: Ta mojster Mihael je bil ravno isti mojster Mihael, katerega je srečal pred desetimi leti zunaj na prašni cesti, in zgledal je skoraj še vedno tako mladeniško čilo, kakor pred desetimi leti, ko ga je videl prvokrat.

Samo z enim pogledom je pogledal mimo korakajoč mojster Mihael Vendelina, in tudi njemu se je zdelo, da pozna to skoraj velikanško postavko kolarjevo. Samo tega ni vedel takoj, kam se naj prestavi v duhu, da se spomni prvega srečanja.

Ko pa je Vendelin vzdignil klobuk, popolnoma zmešan in zoper svojo navedbo ponižno, tedaj je stopil mojster Mihael k njemu, mu pomolil obe roki ter dejal: Bog z vami, mojster Vendelin, dolgo je že tega, kar sva se videla! Nisem pozabil usluge, ki ste mi jo izkazali pred desetimi leti.

Takoj se je spomnil dogodka na prašni cesti, in ko je prišel Vendelin nekoliko k sebi, dala je beseda besedo, in kmalu je vedel Mihael, kaj je tiščalo Vendelina, namreč: da njegov sin noče postati kolar, temveč da hoče študirati in da še zraven hoče postati muzikus.

(Dalje prihodnjak.)

da historičska korporalska palica, v Prusiji. Da je naše ljudstvo velik prijatelj branja, je znano, in to nam tudi potrjujejo knjižnični izkazi v „Društvenem kolektarčku.“ Citanje je velik pripomoček izobraževanja, posebno če ga nadzirajo in regulirajo bralna, odnosno izobraževalna društva, kojih važnost in potrebe se ne more nikdar dovolj poudarjati.

In skupina teh društev, ki so svoje izobraževalno delovanje postavila na krščanski temelj, je S. K. S. Z., ki je bila ustanovljena l. 1897 v Ljubljani in ima svoje podzveze po Koroškem, Goriškem, Tržaškem in Štajerskem.

Proti koncu lanskega leta se je štajerska podzveza osamosvojila. To smo storili zato, da nekoliko razbremenimo centralo ter bolj poživimo in provincionalno osredotočimo delovanje naših društev. V Ljubljani se nam nikakor ni nasprotovalo, temveč pozdravila se je naša namera z veseljem. In ko se je štajerska hčerka ločila od ljubljanske matere, jo je ta krepko pritisknila na srce, ji dala s seboj prelepo doto, namreč velik zaklad izkušenj, navodil in drugih pripomočkov ter jo hkrati zagotovila, da ji je materna hiša vedno odprta in da sme vselej domov prihiteti, kadar ji kaj teži srce ali kadar potrebuje nasveta in pomoči.

Pod predsedstvom dušnega očeta S. K. S. Z. g. poslanec dr. K r e k a se je 29. novembra 1906 v Mariboru vršil ustanovni shod S. K. S. Z. za Štajersko. Sklenilo se je med drugim, da štajerska zveza pristopi kot ud k ljubljanski osrednji zvezi.

Iznova se je tudi naglašala želja, izražena že na II. slovenskem katoliškem shodu, naj se v vsaki župniji osnuje kako bralno ali izobraževalno društvo, kjer pa ni mogoče, naj se nadomesti s knjižnico in s poljudnimi predavanji.

V odbor so na ustanovnem shodu bili izvoljeni naslednji gospodje: Fr. Gomilšek, dr. Jos. Hohnjec, dr. Ivan Jančič, dr. A. Jerovšek, dr. A. Korošec, J. Krajnc, Ferdo Leskovar, Ivan Markošek, Fr. Spindler, Fr. Stuhar, Ev. Vračko; kot namestniki gg.: J. Čede, Ivan Gorišek, dr. A. Medved, Vinko Zolgar.

Popoldne istega dne je pod Krekovim predsedstvom bila prva odborova seja, kjer se je med drugimi važnimi ukrepi sprejel tudi sklep, naj se za ude S. K. S. Z. na Štajerskem priredi socialni kurz. Nato se je odbor konstituiral in steer tako: predsednik dr. Korošec, podpredsednik dr. Hohnjec, tajnik Ferdo Leskovar, blagajnik Fr. Spindler.

V prvi odborovi seji sklenjeni poučni tečaj se je vršil od 18.—21. februarja t. l. v Mariboru. Vspored predavanj je bil: Pondeljek, 18. februarja, predpoldne: Splošna načela krščanskega družboslovja. Zgodovina kmečkega stanu, avstrijsko postavočalstvo in kmet. Popoldne: avstrijska uprava in občina. Kmečko gibanje v raznih deželah. Alkoholizem. Torek, 19. febr., predpoldne: Naš kmečki program. Zadrugištvo. Razgovor in navodila. Popoldne: Knjigovodstvo. Društveni zakon. Nova volilna postava. Sreda, 20. februarja, predpoldne: Vera in narodnost. Delavsko vprašanje in organizacija. Shodni zakon. Popoldne: Socialna demokracija in kmet. Nauk o govorništvu. Govorniška vaja. Četrtek 21. febr., predpoldne: Splošna organizacija.

Predavali so g. dr. K r e k in g. Ivan Podlesnik s Kranjskega, g. filozof Rožič iz Gradca, iz Maribora pa gg.: dr. Hohnjec, dr. Korošec, dr. Kovačič, kanonik Matek, dr. Medved.

Udeležencev je bilo 50—60, sami vrli kmečki mladeniči in mošje. Sledili so predavanjem z velikim zanimanjem in izredno pazljivostjo ter so si pridno delali zapiske. Opetovano in posebno ob koncu so izrazili svoje iskreno veselje in veliko hvaležnost za prelepe in koristne nauke, ki so jih slišali na tem kurzu. Daj Bog, da zasejano seme obrodi dober sad.

Naša zveza namerava prihodnjo zimo na kakem drugem kraju prirediti sličen poučen tečaj.

Kar se dostaja števila društev, ki so v S. K. S. Z. za Štajersko, imamo tistih 45 društev, ki so že prej bila v zvezi. Vrhutega je na Spodnjem Štajerskem še okoli 30 zanesljivih krščanskih društev, ki so deloma že javila svoj pristop, deloma pa še bodo; veliko društev pa se zdaj na novo snuje. Obeta se nam torej mlado, krepko življenje in veselo delovanje.

Ko so mladi celjski gospodje razbili slogo med štajerskimi Slovenci, se je — in to je dobra stran našega političnega boja — spodnještajersko ozračje rešilo starih morečih mijasmov letargije in brezdelnosti.

Sedaj je naše geslo: Naprej! Poč nam je zdaj prosta!

Živela naša trojna ideja vodnica, ideja krščanska, ideja slovenska, ideja demokratična!

Za nepolitična društva na Koroškem je poročal g. Arnuš iz Podlublja, za Goriško Zvezo g. dr. Dermastia, za Tržaško g. Tul iz Trsta, in za kranjsko osrednjo zvezo g. Luka Smolnikar.

Dr. Lampe priporoča, da se že sedaj misli na zimsko predavanje. G. Tul iz Trsta priporoča Rafaelovo družbo za izseljence. Načrt za bodoče delovanje je poklal dr. K r e k. O tem še bomo govorili.

Po zborovanju je bila javna telovadba in ljudska veselica. Od vseh krajev Slovenije je došlo brzojavnik pozdravov, med njimi tudi mnogo iz Štajerske.

Politični ogled.

— **Haška mirovna konferenca.** V Haagu na Nizozemskem obstoji že dalj časa stalna komisija zastopnikov vseh držav, ki naj bi se dogovorili, kako rešiti preporna vprašanja med raznimi državami brez vojske. Nič ali kolikor mogoče malo vojske, to je njih geslo. Vendar mirovna konferenca doslej ni dosegla svojega namena. Vedno več zastopnikov se odteguje glasovanju. Medtem ko govorijo v Haagu o svetovnem miru, bombardirajo Francozi Kasablanko. Severoameriške države so sedaj predlagale, naj se ustanovi v Haagu stalno in obvezno mednarodno vrhovno sodišče. Temu sodišču se imajo predložiti vsi prepiri med posameznimi državami, katerih diplomate sami brez vojske ne morejo rešiti. Kakor bi razsodilo to vrhovno sodišče, temu bi se morale države ukloniti. Sodišnikov naj bo 17; kako naj bi se ti izvolili izmed 47 velesil, ameriški zastopnik se ni predlagal. Nemčija in Angleška sta predlogu pritrili; mnogo držav pa se še ni izreklo. — Če se bodo države o tem predlogu zedinile, imenovati bomo morali uspehi Haške mirovne konference velikanski.

— **Mednarodni položaj,** tako se poroča iz diplomatskih krogov, se je to spomlad zato znatno izboljšal, ker se je cesar Vilhelm nemški spoprijaznil z dejstvom francosko-angleške zveze, kar se sedaj posebno pozna pri maroški zadevi, v kateri Nemčija ne dela več težav. Francosko-angleška zveza sedaj ni več naperjena proti Nemčiji, zato vsaj zdaj maroški nemiri ne bodo zapletli mednarodnega položaja. Drugi uspehi letošnjih vladarskih in ministrskih sestankov je ta, da se je glede na Macedonijo doseglo sporazumljenje med velesilami. Diplomaciji se je tudi posrežilo odstraniti vsa dosedanja nesporazumjenja med Angleško in Rusijo. Angleško-ruska pogodba je sklenjena in dogotovljena stvar.

— **Nagodbena pogajanja** med Avstrijo in Ogrsko bodo dogotovljena meseca septembra, tako poročajo Ogrci. O tem pa, ali bo Avstrija umaknila svoje zahteve ali Ogrska, doslej še ni nič znanega.

Mala politična naznanila.

Dne 22. avgusta. V Lisaboni na Portugalskem so odkrili zaroto proti kralju. — Italijanski socialdemokratski listi pišejo, da mora biti glavni boj socialdemokracije, boj proti Kristusovi veri, ker nauk Kristusov docela nasprotuje socialističnemu. — Danes je došel italijanski zunanji minister Tittoni na Severnik (Semering) k našemu zunanjemu ministru Arentalu. — Japonsko brodovje pride začetkom septembra v Trst. Poveljnik admiral Juin se bo odpeljal v Celovec, predstavil našemu cesarju.

Dne 23. avgusta. Tittoni in Arental sta imela danes na Severniku dolgo posvetovanje. V vseh vprašanjih se je doseglo med njima popolno sporazumljenje. — Med ruskim vojaštvom v Sibiriji so nastali nemiri. — V Crnigori vre. Dosedaj so aretirali že pet članov bivše skupščine in 18 častnikov, ki so širili revolucijo. Bajce namerava knez Nikolaj preklicati ustavo, katero je l. 1905 podelil svojemu narodu. V tem slučaju se je bati, da izbruhne revolucija.

Dne 24. avgusta: Danes je odpotoval italijanski minister Tittoni iz Severnika v Isl, kjer ga bo sprejel naš cesar v avdienci. — V Varšavi na Ruskem so ustrelili revolucionarji inšpektorja železnice Varšave-Dunaj. — Na Ruskem bodo volitve za tretjo durno dne 28. oktobra. — Dunajski župan Lueger se je povrnil na Dunaj. Stanje se mu je nekoliko zboljšalo.

Dne 25. avgusta. Minister Tittoni je bil danes tri četrt ure pri cesarju. — Danes se je začel v Würzburgu na Nemškem 54. nemški katoliški shod. Udeležilo se ga je 300 društev. Vteležil se ga je tudi ljubljanski knezoškof. — Italijani so v Trstu napadli sprevoz Slovencev, ki so korakali k blagoslovljenju zastave društva Ilirije. — V Zagrebu je danes zborovala hrvatska kmečka stranka. Navzočih je bilo več 2000 kmetov. Govorila sta kmeta Gombovič in pa Jemrič. V resolucijah so zahtevali kmetje samostojno Hrvaško in ločitev od Ogrske.

Dne 26. avgusta. Danes se je začelo v Amsterdamu zborovanje anarhistov. — Saški kralj je danes in jutri na lovu v triglavskem pogorju. — Včeraj se je vršil v Pečuhu ogrski katoliški shod pri oblihi udeležbi.

Nemiri v Maroku.

Casablanca, 22. avgusta. Po zadnjem velikem porazu domačinov je pred mestom zavladal mir, razen malih spopadov. Domače oblasti so dale požgati oni del mesta, ki v njem stanujejo domačini, da jim s tem onemogočijo zavratne napade na Evropejce. Tudi Drude je začel uvidevati, da je njegova vojska premajhna, ako hoče doseči trajne uspehe ter uspešno varovati mesto. Zato zahteva novih čet. Do tega koraka so ga pripravile najbrž vesti z 21. t. m., da iz notranjosti dežele dohajajo k upornikom neprestano jezdeci in da rodovi pred Casablancou dobivajo redno vojne potrebščine, torej ne mislijo nehati z napadi. M noči od 21. na 22. t. m. so Marokanci zopet neprestano streljali na prednje straže francoske, razpostavljene okoli mesta. Zjutraj zgodaj 22. t. m. so pripluli vojne ladje, slišavši streljanje, ter s topovskimi kroglicami razrušile in požgale na obali vasi in poslopja, kjer so se uporni domačini skrivali. Njihovim četam so le malo škodovali, ker so se ustaši umaknili za

griče med mestom in požganimi vasi. Kmalu potem je isto dopoldne obkolil velik oddelek Arabcev približavši se v megli, na konjih mesto ter se vrgel na prednje straže francoske navzile hudemu ognju Francozov s suhega in, z vojnih ladij. Proti njim je odpisal Drude le majhen oddelek, ki je sovražnika kmalu potisnil nazaj. Toda kmalu se je zopet uredil v bojno vrsto ter zaničujoč smrti, iznova naskočil francoske postojanke, a strašenogelj iz topov ga je vrgel nazaj. Nastal je kratek odmor; čez nekaj časa pa je zopet privihrala čez griče v dolino, kjer je stala francoska pehota, velika četamaroških jezdecev, se je približala na 400 m, potem pa se odbila umaknila. Napadeno je bilo tudi zahodno krilo francosko, a brez uspeha. Sovražnik je bil odbit ter je bežal proti vzhodu. Krivavi prizor je trajal okoli dve uri.

Uporniki so proglasili podkralja v mestu Marakeš Mulej Hafid-a, brata sedanjega sultana Mulej Abdul-Asis-a, za sultana. S tem se je vnela v Maroku tudi domača vojska. Novi sultan namerava korakati nad Francoze pri Casablanci z 20000 jezdeci.

Casablanca, 23. avg.: General Drude je odpisal oddelek na poizvedbo. Ko so vojaki hoteli plezati na bližnjo goro, napadel jih je sovražnik, katerega so po kratkem boju napodili. Ranjen je bil en stotnik in šest vojakov.

Fec, 24. avg.: Položaj je tukaj zelo resen. Evropejci bodo danes odpotovali.

Tanger, 25. avg.: Novi sultan je pisal svojemu bratu, naj se odpove prestolu. Novega sultana Mulej Hafid so pred mošejami (turškimi cerkvami) proglasili za sultana. Vsled tega je brezpomembna pogodba, katero so lanske leto sklenile velevalisti v Algeciras, glasom katere imata skrbeti Francoskain Španska za red v Maroku in morata imeti v maroških mestih zadostno število policajev. Pogodba se je sklenila s starim sultanom, in se novemu sultanu ni treba po nji ravnati. Položaj je vedno bolj zapleten.

Casablanca, 26. avg.: General Drude namerava napasti Marokance, ki taborijo blizu mesta. — Iz Evrope se dobi Drude 6000 mož. — Poroča se, da koraka novi sultan z veliko vojsko proti Casablanci.

Razne novice.

* **Za dilaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Ljutomeržani za kruh sv. Antona 2 K; neimenovana dve klaftri hrvi; Ostrc Marija, tržanka v Veržetu, 3 K; neimenovana za kruh sv. Antona 3 K; posojilnica v Slatinu 20 K; Polanec Fr. na Stanovskem za kruh sv. Antona 3 K; bogoslovci v Mariboru 60 K; gostje ob štiridesletnici g. nadučitelja Rajšpa 24 K 12 v; Medved Martin, župnik, 300 K; okrajna hranilnica Slovenjgradec 70 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

* **Duhovniške vesti.** Župnijo Sv. Andraž nad Polzelo je dobil č. g. Ivan J o d l, župnik pri Zg. Sv. Kungoti.

* **Spremembe** v štajerski kapucinski provinciji: P. Eduard Bervar gre iz Lipnice v Gradec kot superior. P. Otto Kocjan je prestavljen iz Lipnice v Gorico. — Iz Gorice je prestavljen P. Kamil Požar v Sv. Križ, P. Jožef Lapuh pa pride iz Gorice v Schwanberg. — Iz Wolfsberga sta prestavljena P. Egid Golob v Knittelfeld in P. Tadej Rantl v Lipnico. — Iz Murave gre P. Sigismund Wagner v Hartberg za gvardijana. — Iz Celovca gre P. Filip Zemljč v Knittelfeld in iz Knittelfelda prišeta P. Leon Črček v Lipnico in P. Ferdinand Stadler v Irnding. — Iz Schwanberga je prestavljen P. Leopold Mosbrugger v Wolfsberg, iz Irndinga pa P. Wilhelm Ebenberger v Hartberg. — Iz Gradca gre P. Gottfried v Muravo za gvardijana.

* **Šolskim vodstvom** in krajnim šolskim svetom naznanjamo, da se dobiho v trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru vse tiskovine, ki so ukazane po novem šolskem in učnem redu.

* **Kontrolni zbori.** Domobranksko ministrstvo je odredilo, da se za tekoče leto opuste kontrolni zbori.

* **Evharistični shod** se je vršil minoli teden v Ljubljani. Prihodnjo leto bude slovensko-hrvatski evharistični shod v Spljetu, na kar že danes opozarjamo Slovence.

* **Zavarovanje proti uimam.** Z ozirom na pogosto točo, ki obiskuje naše Spodnje Štajersko, je v zadnjem zasedanju državnega zbora v imenu Slovenske kmečke zveze govoril poslanec Roškar za splošno zavarovanje proti uimam. In že pred leti je stavil član Slovenskega kluba g. poslanec Povše to začetni predlog v državnem zboru. Sedaj se tudi slovenski liberalni politiki pridružujejo temu prizadevanju in bivši kandidat na Kranjskem g. Gombač objavlja bodrilen članek, v katerem se izreka za državno zavarovanje.

* **Proti usmiljenim sestram** v mariborski bolnišnici je začela hujskati „Marburgerca.“ Kot vzrok navaja, da je baje neka sestra pripravljala protestantovskega bolnika, naj se da krstiti.

* **Sadjarski in zelenjarski tečaj** bo na deželni sadjarski šoli v Mariboru od 16. do 21. septembra. Podučevalo se bo obiranje, sortiranje, odpošiljanje, shranjevanje in poraba sadja, potem shranjevanje in ohranjanje različne zelenjave. Podukbo teoretičen in praktičen. Solnine ni nikake. Število udeležencev je omejeno na 30. Naznanila sprejema do 12. septembra ravnateljstvo sadjarske in vinarske šole v Mariboru.